

De robinia bloeit met roomwitte of rose bloemen

■ Zoete geur van de bloemtrossen lokt honingbijen en vlinders

In het gemeentelijke groen tussen de basisscholen 't Kofschip en de Schuthoek in Hoogeveen staan verscheidene robinia's in volle bloei. Er zijn twee bomen en enkele struiken, kennelijk zaailingen van de bomen.

Omdat robinia's doorgaans met roomwitte bloemtrossen bloeien, valt hier de rosebloeiende soort op. Vermoedelijk een kruising van Robinia x Margaretta, de zogeheten Pink Cascade. Zeker opvallend is de enorme rijkdom aan bloemtrossen en de vele bloemen per

tros. Van verre ruik je de zoete geur van deze weelde aan bloemen. Robinia's zijn geweldige drachtbomen voor wilde bijen, honingbijen, dagvlinders en nachtvlinders. Officieel heet de boom Robinia pseudo-acacia. Dat laatste betekent: hij lijkt op een acacia.



Vrij zeldzame rose variant van Robinia. Hero Moorlag

Lijfarts Jean Robin van koning Hendrik VI van Frankrijk nam in 1601 zaden van de boom mee uit Noord-Amerika. De zaailingen plantte hij in de tuin van het Louvre. Vandaaruit verspreidde de robinia of valse acacia zich over Europa.

Iedereen kent de paardenbloem, een wilde plant uit de familie van de samengesteld bloemigen of composieten. In deze plantenfamilie komen alleen maar kruiden voor, van zonnebloem en akkerdistel tot jakobskruid en madeliefje. De pinksterbloem behoort tot de familie van de kruisbloemigen (cruciferen). Ook in deze plantenfamilie zie je alleen maar kruiden als herderstasje en penningkruid.

Maar dan de familie van de vlinderbloemigen, een van de zeer weinige plantenfamilies met zowel kruiden als struiken en bomen. Alle klaversoorten en rolklaversoorten, lathyrus, erwten- en bonenrassen, maar ook gouden regen, brem en robinia zijn vlinderbloemigen. Een enorm uitgebreide plantenfamilie met schitterende bloemen die een aparte bestuivingsinrichting hebben. Een hommelmot moet de vrij ingewikkelde vlinderbloem open zien te krijgen om bij de nectar te komen. Tijdens het bezoek van een insect klappen de meeldraden tegen zijn lichaam aan. De bij of hommelmot neemt het stuifmeel mee naar de volgende bloem en bevrucht de stempel van het vruchtbeginsel. De brem is uit-



Gangbare roomwitte bloemen van robinia. Hero Moorlag

gebloeid. Blauwe regen en gouden regen bloeien nog wel, maar vooral de robinia. Hangen de bloemtrossen laag, blijf dan eens staan om het bezoek van een bij of hommelmot te observeren. Moeite waard!

Oudste boom

Er is enige onenigheid over de ouderdom van de gigantische robinia bij kasteel Doorwerth in Gelderland. De boom zou op 23 januari 1579 zijn geplant ter gelegenheid van de totstandkoming van de Unie van Utrecht. Anderen beweren dat de boom is geplant bij de Vrede van Nijmegen in 1678. Nee, zeggen anderen, hij is geplant door Jean Robin zelf in 1601. In ieder geval geven de jaartallen aan dat een robinia stok-

oud kan worden en 20 tot 30 meter groot. Je ziet robinia's vaak aan de randen van bossen, zoals het Kremboongbos. De schors is heel ruw. Het hout is duurzaam, lijkt wel hardhout. Men gebruikte het hout voor kozijnen, carrosseriebouw, beschoeiingen en damwanden, wijnvaten, tuinmeubels, sjoelbakschijven, stelen voor gereedschap, allerlei draaiwerk en zelfs voor parketvloeren. Dat gebeurt nog wel, want in sommige bossen wil men deze exoot kwijt. Houthandelaren zijn er dan als de kippen bij. In het stadspantsoen kunnen wij voorlopig genieten van de rijke bloei van robinia. ■

Hero Moorlag

Moederloze dasjes

Leden van Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe van IVN-afdeling Hoogeveen tellen in mei en juni de jongen van burchten rond Hoogeveen. Er zijn veel minder jongen dan andere jaren. De werkgroep krijgt ook meldingen van aangerezen dassen. Vermoedelijk gaan dassen op zoek naar water. In geval van een aangerezen zogend vrouwtje worden de jongen moederloos, zoals op een burcht bij Camping Westerbergen. Vijf leden zijn dagen



doende geweest de jongen bij te voeren volgens een protocol van Stichting Das&Boom. Dat lukte slecht. Zondagmorgen 7 juni werd uiteindelijk een sterk vermagerd dasje gevonden en zochten vier leden het bos af naar de andere twee. ■



Het gevonden dasje. Barbara Ruis

Hoe de grutto verdween uit heide- en veengebieden in Drenthe (1)

Na een bezoek aan Zuidwest-Friesland sta je als Drent weer met beide benen op de grond. Zelfs in dit relatief goede Friese weidevogelgebied daalt het aantal grutto's gestaag. In onze provincie Drenthe is de toestand van de grutto helaas beduidend slechter. In het boek Vogels van Drenthe uit 1982 wordt de grutto beschreven als 'talrijke broedvogel van heide- en hoogveengebieden en van stroomdalgraslanden'. De stand leek toen nog redelijk stabiel, alhoewel er sprake was van een afname van broedende grutto's in heide- en hoogveengebieden. In de tweede uitgave van Vogels in Drenthe in 1996 bleek dat de grutto toen al vrijwel verdwenen was uit de heide- en hoogveengebieden. De grutto broedt dan nog bijna uitsluitend in open graslanden. Maar het aantal broedparen loopt flink terug. In Zuidwest-Drenthe was de stand sinds 1970 met tweederde afgenomen. In ontginningsgebieden en bovenlopen van de beekdalen komt de grutto al eigenlijk niet meer voor. De schatting is dat er toen nog zo'n 4500 broedparen van grutto in Drenthe voorkamen. De aantallen daalden echter snel.

Gebrek aan insecten

Inmiddels zijn we bijna 25 jaar verder en is de grutto bijna volledig uit Drenthe verdwenen. Er zijn nog wat restant populaties in beekdalen nabij Dalen, Wapser-



De Koning van de Weide heeft het moeilijk. Albert Kerssies

veen en ten noorden van Roden. Op beperkte schaal wordt er in deelgebiedjes met man en macht gewerkt aan het behoud van de grutto voor Drenthe. Nergens in Drenthe komen echter nog behoorlijke oppervlakten geschikt leefgebied voor de grutto voor. Het betreft veelal kleine gebieden die qua biotoop dan ook nog eens onvoldoende op orde zijn. Uit Zuidwest-Friesland kunnen we leren dat zelfs in goede weidevogelgebieden de stand van de grutto afneemt, ook al is de biotoop min of meer op orde. En zelfs wanneer je de nesten goed beschermd tegen predator de vos, komen de kuikens wel uit het ei, maar worden ze deels niet vliegvlug. Uit goed onderzoek

blijkt dat vrijwel alle opgroeiende kuikens een te laag gewicht hebben door gebrek aan insecten. In de periode voor het uitvliegen is de sterfte onder de vrouwelijke kuikens nog eens 30 % hoger, omdat ze gemiddeld groter moeten worden dan de mannelijke grutto's. Naast het beschermen van de nesten moeten er betere opgroei plekken komen voor kuikens. De huidige beheervormen in Drenthe richten zich hoofdzakelijk op het beschermen in de nestfase. Maar een sterke verbetering van de biotoop, juist ook in de kuikenfase, is essentieel voor het behouden van de grutto in onze provincie. ■

Albert Kerssies